

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

2017-11-15
1 (3)
Dnr 2017:01439

Yttrande över promemorian Konsultation i frågor som rör det samiska folket (Ds 2017:43)

Dnr: Ku2017/01905/DISK

Skolverket vill inledningsvis framhålla att myndigheten delar bedömningen att det är viktigt att samernas inflytande säkerställs, inte minst mot bakgrund av den återkommande kritik Sverige har fått av Europarådet¹. Skolverkets yttrande är avgränsat till frågor som berör myndighetens verksamhetsområde. Med detta som utgångspunkt lämnar Skolverket följande yttrande över betänkandet.

Skolverket eftersträvar redan idag alltid ett reellt inflytande från alla berörda grupper inför att myndigheten fattar olika beslut och i myndighetens föreskriftsarbete. Sådant inflytande säkerställs genom remissförfarande och samråd.

Innebörden av förslagets effekter för myndigheten framgår inte tydligt av utredningen men Skolverket bedömer att förslaget kan komma att få konsekvenser för myndighetens verksamhet. Det är oklart i vilken omfattning olika frågor om skolväsendet kan anses få särskild betydelse för samerna och i vilken utsträckning det är myndigheten som avgör detta.

Det är också oklart vilka effekterna som följer av att konsultation ska ske i den form Sametinget önskar. Skolverket anser att frågan måste utredas ytterligare. Om Skolverket inte längre ska ha möjlighet att besluta om hur verksamheten ska skötas när det gäller myndighetens samråd skulle det kunna få konsekvenser för när och hur myndigheten kan uppfylla sina åtaganden. Det kan också medföra att objektivitetsprincipen skulle kunna aktualiseras och att likvärdigheten mellan olika minoriteter skulle riskera att åsidosättas, om vissa elevgrupper får bättre möjligheter att komma till tals än andra.

Skolverket vill peka på att det är otydligt vad som ska betraktas som ”ett ärende som kan få särskild betydelse för samerna”². I frågor som gäller de obligatoriska skolformerna nämns en samisk grundskola uttryckligen, även om de aktuella åtgärderna gäller

¹ Sveriges fjärde rapport till Europarådet under ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter <https://rm.coe.int/168065895e>

² Konsultation i frågor som rör det samiska folket (Ds 2017:43), s.98

samtliga elever. Det kan till exempel gälla vanligt förekommande frågor om läroplaner eller om föreskrifter om de obligatoriska skolformerna. Det är därför viktigt att det är Skolverket som avgör om en fråga, av betydelse för myndighetens verksamhet, ska anses få särskild betydelse för samerna.

Eftersom det enligt Skolverkets uppfattning, av skäl som framgår ovan, är oklart när konsultation behöver ske är det svårt för Skolverket att avgöra hur stor påverkan förslaget skulle kunna få på bland annat myndighetens föreskriftsarbete. Frågan är också hur förslaget förhåller sig till myndighetens normala remissförfarande. Skolverket vill framhålla att när det gäller utbildningsfrågor samråder Skolverket inte i första hand med Sametinget utan med Sameskolstyrelsen. Inget hindrar att myndigheten vid behov även samråder med Sametinget, något som dock inte behöver regleras särskilt.

Enligt förslaget ska även ”*en samisk organisation konsulteras*”³ när ärendet kan få särskild betydelse för organisationen, om det finns skäl för det. Sametinget ska underlättas om konsultation sker med sådana andra företrädare för samerna som avses i detta stycke. Det framstår som olämpligt att införa ett krav på obligatorisk konsultation med vissa, inte specifikt utpekade organisationer. Skolverket anser att det i många fall är viktigt att samråd sker med olika organisationer, till exempel i arbetet med barnkonsekvensanalyser. Det bör dock vara myndigheten som avgör vilka organisationer som samråd ska ske med. Om förslagen till konsultation skulle genomföras kan det få ekonomiska konsekvenser i form av ökade kostnader för Skolverket.

Avslutningsvis vill Skolverket betona att myndigheten givetvis anser att de nationella minoriteternas rättigheter är av yttersta vikt. Myndigheten beaktar därför alltid särskilt i konsekvensutredningar huruvida Skolverkets förslag till föreskrifter kan få konsekvenser för de nationella minoriteterna, inklusive för urfolket samerna.

På Skolverkets vägnar

³ Ibid

Anna Westerholm
Avdelningschef

Nermina Wikström
Undervisningsråd

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen Anna Westerholm. I ärendets slutliga handläggning har seniora rådgivaren Ingrid Lindskog och undervisningsrådet Nermina Wikström (föredragande) deltagit.